

Er fastpsykolog svaret?

Fastpsykologordning er et godt initiativ, men det er en del utfordringer med forslaget.

TEKST

Eskil Pedersen

PUBLISERT 5. september 2012

USIKKER: AUF-leder Eskil Pedersen har ikke bestemt seg for om han vil støtte Høyre-leder Erna Solbergs forslag om en ordning med fastpsykolog.

Foto: AUF

DEBATT: FASTPSYKOLOG

I sommer har Høyre startet en debatt om etableringen av en fastpsykologordning etter fastlegemodellen. Dagens modell er vellykket, og alle har rett til en fastlege som kan følge opp hver enkelt. Er du ikke fornøyd med fastlegen, kan du lett få bytte. Fastlegen behandler enkle plager, skriver ut medisiner og videresender deg til spesialister om nødvendig.

«En fastpsykologordning kan skape en form for sykeliggjøring

av normale livsepoker»

I utgangspunktet virker dette overførbart til en psykologordning. For mange venter i kø for å få hjelp av en terapeut. Lange køer bidrar til å forverre situasjonen til de som allerede sliter, med de negative følger det kan få for enkeltmennesket og samfunnet. Vi har en lang vei å gå før vi kan si at vi har et tilfredsstillende tilbud innenfor psykiatrien i Norge. Vi har også mange tabuer å få bukt med. Vi trenger mer åpenhet om psykisk helse, og behovet for å anerkjenne hjelpen vi mennesker kan få av det psykiske helsevernet. Fastpsykologordning er et godt initiativ, men det er en del utfordringer med forslaget.

Utfordringene

Det er psykologmangel i Norge, noe som er én grunn til at mange står i kø. Erna Solberg uttaler i Aftenposten 25. juni i år: «i dag er det mange psykologer som ikke arbeider med pasientbehandling, som kan hentes til disse jobbene». Uten å ha sett noen statistikk over antallet psykologer som arbeider utenfor pasientbehandling, er jeg usikker på om det er så enkelt som Erna Solberg beskriver det. I tillegg til at det må finnes nok psykologer, må disse psykologene ønske å arbeide med pasientbehandling i stedet for det de nå gjør. Psykologer jobber innenfor mange områder, og ikke alle vil bli terapeuter.

En annen utfordring er at en fastpsykologordning kan skape en form for sykeliggjøring av normale livsepoker. Sorg og samlivsbrudd er eksempler på hendelser i et liv som ikke alle behøver hjelp fra psykolog for å takle. Det er ikke et mål at alle besøker psykolog.

Samtidig er de nevnte eksemplene tunge hendelser i menneskers liv som kan være vanskelige å bære uten samtalepartnere. En fastpsykologordning vil senke terskelen for å søke hjelp, og kan gjøre at slike vanlige, men tunge hendelser i livet ikke utvikler seg til tyngre lidelser.

Fastpsykologordningen kan virke som en særlig støtte for dem som ikke har det samme nettverket rundt seg, og som gjennom ordningen får et nytt naturlig sted å henvende seg for hjelp. Sann sett er det en ordning som vil kunne komme de svakere stilte i samfunnet særlig til gode.

Men det må tas i betraktning at fastpsykologer vil være mye i kontakt med «hverdagsproblemer», og dette fører til problemstillinger knyttet til prioritering. Det er uheldig om spesialiserte psykologer bruker tid på vanlige samtaler når de burde brukt tiden på behandling av pasienter med reelle psykiske lidelser.

Fastpsykologordningen kan også gå på bekostning av det faglige. I dag blir pasienter henvist fra fastlege til psykolog, og da ofte til psykologer som er spesialisert innenfor feltet der pasienten trenger hjelp. Om psykologer må arbeide med flere felt, kan dette gå på bekostning av det faglige nivået.

Forebygge

AUF har ennå ikke noe politisk vedtak om fastpsykologordning, men det er et spennende forslag som vi vil vurdere nærmere. Det kan være et godt tiltak for å få ned køene, men samtidig må det huskes at forebygging er viktigst. Da kan køene kuttes, fordi færre blir syke, i stedet for å behandle flere.

Til å begynne med må vi være oppmerksomme på tidlige psykiske lidelser, øke satsning på skolehelsetjeneste, styrke samarbeidet mellom PPT, BUP og skolen, og få mer kunnskap om psykisk helse i barnevernet for å forebygge. AUF ønsker en klar ventelistegaranti for barn og unge som trenger hjelp, og at regionsykehusene skal ha barne- og ungdomspsykiatrisentre.

auf@auf.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 9, 2012, side

TEKST

Eskil Pedersen